

Posuzovací škála kompetencí žáků

V tomto oddílu jsou popsány jednotlivé položky hodnocení žáků učiteli a přesně nadefinovány stupně hodnocení ze čtyřstupňové škály.

Vážení kolegové,

ohodnoťte prosím učební styl a výkonnost jednotlivých žáků v následujících osmi oblastech, které vycházejí z klíčových kompetencí.

Hodnocení je založeno na čtyřstupňové škále:

- 1 – vynikající
- 2 – dobré
- 3 – dostačující
- 4 – nevyhovující

(formulace se záměrně odlišují od obvyklých slovních ekvivalentů školních známek).

Možné bude i ohodnocení desetinným číslem, např. 1,5 bude znamenat, že žák nemůže být ohodnocen jako vynikající, ale hodnocení dobré je příliš přísné. Jednotlivé stupně v každé oblasti jsou stručně charakterizovány. K ohodnocení příslušnou známkou není nezbytné, aby žák vyhovoval všem podmínkám v dané charakteristice, jde spíše o vodítko. Je možné, že žádnou z charakteristik nebude možné pro konkrétního žáka použít. Pak do příslušného okénka v tabulce запиšte „x“ a vysvětlíte to v posledním sloupci tabulky (takových „nehodnocení“ by mělo být minimum, nejlépe žádné). Nebuďte překvapeni, že se celý text nezobrazí, v buňce bude zapsán celý.

I pro jednotlivé žáky bude připravena obdoba této posuzovací škály. Budou se hodnotit ve stejných položkách podle stejných stupňů, jen přeformulovaných do 1. osoby jednotného čísla. Pouze v položce H) rozliší oblíbené a neoblíbené předměty. Vaše hodnocení a hodnocení žáků pak porovnáme a budou se s nimi moci seznámit i rodiče žáků.

A) Příprava a schopnost učit se

- 1) Žák se umí na výuku připravit, zvládá každodenní práci, nemá problémy ani s většími celky, např. při souhrnném opakování. Je patrné, že se umí učit (dovede pracovat s textem).
- 2) Žákova pravidelná domácí příprava na výuku má nedostatky, je ale schopen zvládnout větší celek.
- 3) Žákova domácí příprava má nedostatky, neumí se připravovat na výuku průběžně, větší celky dokáže zvládnout jen částečně, případně s pomocí.
- 4) Žák se neumí připravovat průběžně a není schopen ani nárazové přípravy.

B) Ústní projev

- 1) Žák je schopen samostatného ústního projevu, jeho projev je uspořádaný a srozumitelný. Umí citlivě používat i rétorických gest a hlasové modulace. Na náповědu obratně reaguje. Neznalostem je schopen se vyhnout.
- 2) Žákův ústní projev má někdy nedostatky, někdy se projeví nedostatky v jeho logice či srozumitelnosti. Někdy má žák potíže s využitím svých znalostí, na náповědu většinou zareaguje. Neznalostem se neumí vyhnout, ale jeho projev jimi netrpí.

- 3) Žákův ústní projev je neuspořádaný nebo těžkopádný. Žák má problémy s využitím svých znalostí, náповědu většinou není schopen využít. Případná neznalost negativně ovlivní jeho ústní projev.
- 4) Žákův ústní projev je velmi slabý, žák nedokáže své znalosti a myšlenky formulovat, náповěda mu nepomůže. Neznalost mu téměř znemožní komunikaci.

C) Písemný projev

- 1) Žákův písemný projev je uspořádaný, přehledný a čitelný, má identifikovatelnou a logickou osnovu. Žák je schopen oddělit podstatné od méně důležitého, umí psát komentáře, vyznačit výsledek či dojít k pointě.
- 2) Žákův písemný projev je uspořádaný, přehledný a čitelný tak, aby byl k užítku jemu samému. Nebývá odděleno podstatné od podružného. Někdy nevyznačí výsledek nebo nedokáže dojít k závěru, někdy mu činí potíže psát komentáře a písemně formulovat své myšlenky.
- 3) Žákův písemný projev je neuspořádaný a těžko čitelný, mnohdy neúplný. Pro svou potřebu musí písemné záznamy doplňovat z jiných zdrojů. Těžko písemně formuluje své myšlenky a komentáře, výsledek či závěr často chybí nebo se těžko hledá.
- 4) Žákův písemný projev je chaotický nebo nečitelný, není k užítku ani jemu samému. Svě myšlenky neumí písemně formulovat, komentáře neumí psát. Většinou chybí závěr, pointa či výsledek, nebo se těžko hledá.

D) Práce ve skupině

- 1) Žák je významným přínosem pro skupinu, ve které pracuje. I když se v některé z rolí cítí lépe než v jiné (řídící, vedlejší), je schopen účelně přispět ke splnění společného úkolu, případně pracovat i v jiné roli, než je mu blízká.
- 2) Žák je užitečný pro skupinu, ve které pracuje, pokud je mu svěřena role, ve které se cítí dobře. V tom případě účelně přispěje ke splnění společného úkolu, v opačném případě je jeho přínos malý, nebo je potřeba, aby byl veden.
- 3) Žák je užitečný pro skupinu, ale musí být k práci nucen nebo průběžně kontrolován, případně musí být veden. Jinak se spoléhá na ostatní členy skupiny, že práci odvedou, a na práci se podílí málo.
- 4) Žák se na práci ve skupině nepodílí, neumí si najít své místo. Musí být veden, a i v tom případě je jeho přínos ke splnění společného úkolu malý.

E) Nezdár, změna názoru, hodnocení druhých

- 1) Žák dokáže přijmout neúspěch a umí se z něj poučit. Svůj názor přiměřeně obhajuje, dokáže jej změnit. Ostatní (spolužáky, učitele) umí ohodnotit, jejich úspěchy i neúspěchy, případně klady i zápory, bere v úvahu v rozumné míře. Respektuje individuální rozdíly a neprotestuje, když je spolužák za stejný výkon ohodnocen poněkud jinak.
- 2) Žák dokáže přijmout neúspěch, někdy však neochotně. Většinou se z neúspěchu poučí. Svůj názor dokáže změnit, často je však potřeba použít silné argumenty. Ostatní (spolužáky, učitele) umí dobře ohodnotit, občas však hodnocení není zcela objektivní.
- 3) Žák svůj neúspěch přijímá neochotně nebo se z něj nepoučí. Svůj názor mění těžko. Ostatní (spolužáky, učitele) hodnotí převážně na základě svých pocitů, prvního dojmu nebo bez hlubší znalosti, jejich klady či zápory většinou neúměrně nadhodnocuje.
- 4) Žák nepřijímá neúspěch, není pro něj zdrojem poučení. Svůj názor téměř nemění. Ostatní (spolužáky, učitele) hodnotí povrchně a neobjektivně.

F) Řešení problémů, odstraňování chyb

- 1) Žák je schopen najít vhodné postupy k řešení jednoduchých i složitějších a netypických problémů, dokáže v řešení vytrvat. Umí výsledky interpretovat a dokáže vhodnými postupy najít a odstranit případné chyby.
- 2) Žák umí najít vhodné postupy k řešení jednoduchých problémů, u složitějších nebo netypických problémů mívá někdy potíže. Většinou vytrvá při jejich řešení. Výsledky vhodně interpretuje, někdy ovšem nepozná, že jsou chybné. Při hledání a odstraňování chyb zpravidla používá vhodné postupy.
- 3) Žák je většinou schopen najít postup pro řešení jednoduchých problémů, se složitějšími a netypickými si však neví rady. Často nevyřeší problém celý, případně nepozná, že dospěl k chybnému výsledku. Zpravidla se mu nepodaří najít svou chybu.
- 4) Žák má problémy s řešením i jednoduchých problémů, složitější a netypické nevyřeší vůbec. I jednoduché a typické problémy často nevyřeší celé. Neumí účelně najít a odstranit chyby.

G) Dodržování pravidel, ochota pomoci

- 1) Žák chápe, že stanovená nebo dohodnutá pravidla je třeba dodržovat, dodržují určené termíny a dohody, je na něj spolehnoutí. Své (zřídka) omyly, prohřešky či přestupky řádně omluví a vysvětlí. Je ochoten dobrovolně práce pro ostatní, je možné obrátit se na něj o pomoc. Ochotně pomáhá slabším spolužákům.
- 2) Žák dodržuje stanovená a dohodnutá pravidla a termíny, někdy však méně ochotně. Své omyly a přestupky omluví a vysvětlí, někdy však ne dostatečně či včas. Práci pro ostatní přijme po vyzvání, je možné se spolehnout, že ji vykoná. Je možné obrátit se na něj o pomoc.
- 3) Žák je nespolehlivý v dodržování pravidel či termínů, je třeba jej kontrolovat. Své omyly a přestupky omlouvá, většinou však až na vyzvání. Práci pro ostatní přijímá neochotně, svěřené úkoly neodvádí v potřebné kvalitě. Pomoc u něj většinou nehledáme.
- 4) Žák opakovaně porušuje stanovená pravidla či termíny, kontrola ani upomínání nepomáhají. Své přestupky často vůbec neomlouvá, je třeba jej stále upomínat. Práci pro ostatní se vyhýbá, svěřené úkoly neplní nebo jen velmi nekvalitně. Pomoc není ochoten poskytnout.

H) Aktivita

- 1) Žák je aktivní, snaží se získávat vědomosti v oboru. Jeho dotazy jsou věcné, na pokyny učitele reaguje, na řešení problémů a zadaných úkolů (i domácích) je soustředěný. Rád řeší úkoly navíc.
- 2) Žák je aktivní, obor však nepatří k jeho hlavním zájmům. Jeho dotazy jsou věcné, na pokyny učitele reaguje někdy až po jejich zopakování. Na řešení problémů a zadaných úkolů (i domácích) je někdy nesoustředěný.
- 3) Žák je většinou pasivní, obor přijímá jako povinnost. Dotazy většinou nepokládá, na pokyny reaguje často až po jejich zopakování. Problémy a úkoly řeší většinou nesoustředěně a povrchně, domácí úkoly většinou jen formálně.
- 4) Žák je pasivní, obor jej nezajímá. Dotazy nepokládá a mnohdy ani po zopakování pokynu vhodně nereaguje. Problémy a úkoly řeší jen formálně, domácí práci jen nárazově a výjimečně.